

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Ladislava Hejtmánka a soudkyň JUDr. Naděždy Treschlové a JUDr. Hany Kadaňové, Ph.D., ve věci

žalobce: **Obec Chlum**, se sídlem Chlum 43, 388 01 Chlum
zastoupeného advokátem JUDr. Ing. Martinem Florou, Dr., se sídlem
Dominikánské náměstí 656/2, 602 00 Brno

proti
žalovanému: **Ministerstvo dopravy**, se sídlem nábřeží Ludvíka Svobody č. 1222/12,
Praha 1

za účasti: **Správa železniční a dopravní cesty**, se sídlem Dlážděná 1003/7, Praha 1

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 9. 3. 2016, č. j. 5/2016-130-SPR/4

t a k t o :

- I. **Rozhodnutí ministerstva dopravy ze dne 9. 3. 2016, č.j. 5/2016-130-SPR/4, a rozhodnutí Drážního úřadu, sekce stavební, územní odbor Plzeň ze dne 20. 11. 2015, sp. zn. ML-STD0596/15-8/Sg, č.j. DUCR-65977/15/Sg, se ruší a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.**
- II. **Žalovaný je povinen zaplatit žalobci náhradu nákladů řízení ve výši 11 228 Kč, a to do jednoho (1) měsíce od právní moci tohoto rozsudku do rukou JUDr. Ing. Martina Flory, Dr., advokáta.**
- III. **Osoba zúčastněná na řízení nemá právo na náhradu nákladů řízení.**

O d ů v o d n ě n í :

[1] Žalobou podanou u Městského soudu v Praze se žalobce domáhal zrušení napadeného rozhodnutí a vrácení věci žalovanému k dalšímu řízení, včetně zrušení prvostupňového správního rozhodnutí. Napadeným rozhodnutím bylo zamítnuto odvolání žalobce proti rozhodnutí Drážního úřadu, sekce stavební, územní odbor Plzeň (dále také jen

Shodu s prvopisem potvrzuje: M. V.

„*Drážní úřad*“) ze dne 20. 11. 2015, sp. zn. ML-STD0596/15-8/Sg, č.j. DUCR-65977/15/Sg (dále také jen „*Rozhodnutí Drážního úřadu*“), jímž byla žalobci podle § 10 odst. 1 zákona č. 266/1994 Sb., o dráhách, ve znění pozdějších předpisů (dále také jen „*zákon o dráhách*“) uložena povinnost provést nezbytná opatření k odstranění vzniklého zdroje ohrožení dráhy, a to odstranit stromy rostoucí na pozemku parcelní číslo 319/1, 322/1, 319/2 a 322/2 v katastrálním území Chlum u Blatné, které svojí výškou a dopadovou vzdáleností mohly způsobit vznik mimořádné události na dráze s možným důsledkem ohrožení života, zdraví nebo škody značného rozsahu, a jsou tedy zdrojem ohrožení dráhy a provozu na ní. Odstranění stromů mělo být provedeno za součinnosti provozovatele dotčené železniční dráhy, tj. Správy železniční dopravní cesty (zúčastněná osoba).

[2] Žalobce v podané žalobě uvedl, že je vlastníkem dotčených pozemků určených k plnění funkcí lesa podle lesního zákona, v jejíž bezprostřední blízkosti se nachází regionální železniční dráha, jejímž vlastníkem a provozovatelem je zúčastněná osoba, která až do roku 2016 vždy sama prováděla odstraňování stromů. Až v roce 2015 uplatnila zúčastněná osoba požadavek na žalobce, aby na předmětných pozemcích zajistil sám na své náklady kácení vyznačených stromů vyskytujících se u dráhy, které představují ohrožení dráhy. Vzhledem k tomu, že mezi žalobcem a zúčastněnou osobou nedošlo k dohodě ohledně toho, kdo by měl nést náklady na odstranění stromů, zúčastněná osoba podala v lednu 2016 podnět k Drážnímu úřadu, aby byla věc posouzena. Drážní úřad podle § 54 odst. 1 zákona o dráhách uložil žalobci jako vlastníku zdroje ohrožení povinnost provést nezbytná opatření k odstranění vzniklého nebezpečí pro dráhu v traťovém úseku Bělčice-Blatná. Za nebezpečí pro dráhu při tom Drážní úřad označil 3 kusy stromů rostoucích na dotčených pozemcích. Stromy, které bylo žalobci prvostupňovým rozhodnutím správního orgánu nařízeno vytěžit přitom dle žalobce, byly zdravé stromy, které dosud nedosáhly mýtného věku.

[3] Žalobce podal proti rozhodnutí Drážního úřadu odvolání, ve kterém uvedl, že v předmětném případě nebyly naplněny zákonné důvody pro postup podle § 85 odst. 2 písm. a) zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „*správní řád*“), tj. pro odnětí odkladného účinku odvolání. Žalobce dále vytkl Drážnímu úřadu nesprávné právní posouzení věci, neboť správní orgán nesprávně vykládá § 10 odst. 1 zákona o dráhách a § 22 odst. 1 zákona č. 289/1995 Sb., lesního zákona, ve znění pozdějších předpisů (dále také jen „*lesní zákon*“), a to s ohledem na to, že dotčené pozemky jsou pozemky určené k plnění funkce lesa ve smyslu § 3 lesního zákona. Žalobce povinnosti stanovené lesním zákonem dodržel, takže nebezpečí pádu stromů nevzniklo z jeho jednání, nýbrž zcela jednoznačně přírodními vlivy ve smyslu § 10 odst. 1 zákona o dráhách. Drážní úřad je navíc dle žalobce povinen respektovat § 22 odst. 1 lesního zákona, který navíc stanovuje v zásadě stejné pravidlo jako § 10 zákona o dráhách. Dle žalobce je nesprávná teze, že je to žalobce, kdo je povinen stromy z dotčených pozemků jakožto ohrožení dráhy odstranit, což Drážní úřad nesprávně vyvozuje z § 10 odst. 1 zákona o dráhách, jakožto doplňujícího ustanovení k ustanovení § 2900 zákona č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku (dále jen také „*občanský zákoník*“), o preventivní povinnosti. V právním hodnocení prezentovaném v napadeném rozhodnutí je tak účelem ust. § 10 odst. 1 zákona o dráhách umožnit Drážnímu úřadu, aby svým rozhodnutím stanovil konkrétní podobu a rozsah preventivní povinnosti podle § 2900 občanského zákoníku ve vztahu ke dráze a nahradil tak pasivitu osoby, která preventivní povinnost dobrovolně a v potřebném rozsahu neplní. Žalobce uvádí, že pokud by ustanovení § 10 odst. 1 zákona o dráhách mělo charakter doplňující úpravy k ustanovení občanského zákoníku, bylo by toto ustanovení součástí soukromého práva a rozhodnutí Drážního úřadu vydaná podle § 10 odst. 1 zákona o dráhách by bylo nutno považovat za rozhodnutí správního orgánu v soukromoprávní věci. Soudní přezkum takových rozhodnutí by pak měl probíhat podle části páté občanského soudního řádu. Navíc platí, že preventivní povinnost podle § 2900 a násl. občanského zákoníku v obecné rovině tíží zúčastněnou osobu jako vlastníka a provozovatele dráhy, takže za situace, kdy žalobce vyslovil souhlas s tím, aby zúčastněná osoba těžbu stromů provedla sama, byla právě ona podle § 2900 občanského zákoníku povinna

těžbu stromu provést. Drážní úřad navíc v prvostupňovém rozhodnutí vykládá rozsah preventivní povinnosti podle § 2900 občanského zákoníku nepřijatelným extenzivním způsobem, neboť při jeho přijetí by žalobce byl povinen vykácet kolem dráhy pruh v šíři odpovídající výšce okolních lesních porostů a utvrzovat na něm holinu, aby zcela vyloučil riziko pádu stromu na dráhu, což by však bylo v rozporu s § 13 odst. a § 11 odst. 2 lesního zákona. Navíc stromy, které by žalobce prvostupňovým rozhodnutím povinen pokácet, jsou součástí lesa jako významného krajinného prvku, chráněného § 4 zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů (dále také jen „zákon o ochraně přírody“).

[4] Pokud jde o žalobou napadené rozhodnutí žalovaného, žalobce uvádí, že to je v zásadní části, kde jsou vypořádány námítky žalobce, nesrozumitelné, když je zde odkazováno na rozhodnutí žalovaného ze dne 2. října 2014, č. j. 84/2014-130-SPR/2, ve kterém bylo rozhodnuto protichůdně než v napadeném rozhodnutí žalovaného. Pokud tedy žalovaný konstatuje, že s ohledem na ustanovení § 2 odst. 4 správního řádu nemá právní možnost se od svých tehdejších závěrů odchýlit a své rozhodnutí ze dne 2. října 2014, č. j. 84/2014-130-SPR/2 dokonce označuje za precedent, měl by dle žalobce rozhodnout stejně jako v odkazovaném precedentu, k čemuž však nedošlo.

[5] Dle názoru žalobce rovněž nebyl důvod pro vyloučení odkladného účinku odvolání proti Rozhodnutí Drážního úřadu. Konstatování Drážního úřadu, že v dané věci jde zcela zjevně primárně o ochranu života, zdraví a majetku osob na dráze, přičemž veřejný zájem na této ochraně má, a to i ústavně, přednost před zájmem na ochraně jednotlivých dřevin, je podle žalobce zcela nedostatečné, a to zejména za situace, kdy předmětem sporu je otázka, kdo ponese náklady na odstranění předmětných stromů. Důvody pro odnětí odkladného účinku jsou však dány pouze tehdy, pokud realizace obsahu správního rozhodnutí nesnese odkladu, neboť bezprostředně hrozí vznik nevratného stavu. Navíc stav lesního porostu v době vydání rozhodnutí Drážního úřadu trval již několik let, přičemž žádné akutní nebezpečí pro provoz dráhy po celá léta nepředstavoval.

[6] Žalobce dále uvedl, že nebezpečí pádu předmětných stromů z dotčených pozemků nevzniklo vzhledem k tomu, že žalobce plnil veškeré své povinnosti vyžadované lesním zákonem, z jednání vlastníka lesa, nýbrž přírodními vlivy ve smyslu § 10 odst. 1 zákona o dráhách, zejména růstovými procesy, které jsou přirozeným projevem funkčního a produktivního lesa.

[7] Žalobce uvádí, že judikatura použitelná ve vztahu k § 2900 občanského zákoníku spočívá dlouhodobě na závěru, že je každý povinen zachovávat vždy takového stupně bedlivosti, kterou lze po něm vzhledem ke konkrétní časové a místní situaci rozumně požadovat, tím však není uložena povinnost předvídat každý v budoucnu možný vznik škody. Jakkoliv tedy dřívější občanský zákoník upravuje povinnost předcházet hrozícím škodám, nezakládá však absolutní odpovědnost za všech okolností za pád stromů na pozemku, přičemž žalobce odkazuje na judikaturu Nejvyššího soudu, dle kterého není neodstranění stromu rostoucího v náklonu nad pozemní komunikací porušením preventivní povinnosti, šlo-li o strom zcela zdravý. Závěr žalovaného, že již samotným ponecháním jinak zcela zdravých stromů nakloněných nad železniční dráhu z dotčených pozemků porušil žalobce svou preventivní povinnost podle § 2900 občanského zákoníku, nemá v civilistické doktríně, ani v judikatuře oporu.

[8] Žalobce upozorňuje opakovaně na skutečnost, že otázka toho, kdo je povinen provést těžbu stromů představujících ohrožení dráhy a nést přitom související náklady je vedle § 10 zákona o dráhách upraveno také v § 22 odst. 1 lesního zákona. Z ustanovení § 10 odst. 1 zákona o dráhách ve spojení s § 22 odst. 1 lesního zákona podle názoru žalobce vyplývá zcela jednoznačně, že žalobce jako vlastník dotčených pozemků se stromy představujícími ohrožení dráhy je pouze povinen provedení nezbytných opatření k zabránění škod způsobených zejména sesuvem půdy, padáním kamení, pádem stromů nebo jejich částí, přesahem větví a kořenů, zastíněním a lavínami z pozemků určených k plnění funkce lesa strpět, v žádném případě však není

tato opatření povinen sám provést nebo nést náklady na jeho provedení třetí osobou. Osobou, které svědčí povinnost nést břemeno odstranění stromů jako zdroje ohrožení dráhy je vlastník či investor stavby nebo zařízení ohroženého škodami, tedy zúčastněná osoba.

[9] Žalobce opakovaně informoval zúčastněnou osobu, jako vlastníka a provozovatele dráhy, která má být pádem stromů z dotčených pozemků ohrožena, že může kácení stromů provést sama, že s tím však v souladu s dikcí § 10 odst. 1 zákona o drahách a § 22 odst. 1 lesního zákona musí učinit na své vlastní náklady. Žalobce připomíná, že smyslem správního rozhodnutí je toliko pouze rozhodnutí o finanční odpovědnosti. Žalovaný dle žalobce v napadeném rozhodnutí postavil ustanovení § 10 odst. 1 zákona o drahách a § 22 odst. 1 lesního zákona do vzájemného protikladu.

[10] Žalobce uvádí, že neobstojí právní hodnocení žalovaného, který se zabývá nepřístupností odlišného přístupu k vlastníkům lesních pozemků sousedících s dráhou a mimo les, když žalobce uvádí, že stejným způsobem by šlo odvodnit i postavení § 22 odst. 1 lesního zákona jako speciálního předpisu vůči § 10 odst. 1 zákona o drahách tvrzením, že není důvod, proč by les v části, kde sousedí s dráhou, měl požívat jiného právního režimu, než les v části sousedící s jinými, než drážními pozemky, když z hlediska zajmu chráněného lesním zákonem není mezi změněnými úseky lesa rozdíl. Taková interpretace § 22 lesního zákona o drahách, požadující bezdůvodně rozdílný přístup k vlastníkům drážních pozemků, by byl v rozporu s čl. 11 odst. 1 Listiny základních práv a svobod, a tedy i § 2 odst. 4 správního řádu, neoprávněně zakládal nerovnost mezi vlastníky drážních pozemku a vlastníky jiných než drážních pozemků. Dle žalobce pak platí, že ustanovení § 22 odst. 1 lesního zákona není s ustanovením § 10 odst. 1 zákona o drahách v žádném rozporu, neboť pro pozemky určené k plnění funkce lesa pouze blíže specifikuje okruh případů, kdy je ohrožení dráhy vyvoláno přírodními vlivy a vlastník a provozovatel dráhy tak musí její ohrožení odstranit na své náklady. Dle žalobce je § 22 odst. 1 lesního zákona speciálním doplňujícím ustanovením vůči § 10 odst. 1 zákona o drahách, na čemž v souladu s pravidlem *lex generalis posterior non derogat legi priori speciali* nic nemění ani pozdější přijetí označeného ustanovení zákona o drahách. Toto pak plně odpovídá i aplikační praxi zúčastněné osoby, která zcela běžně zajišťuje odstraňování dřevin i mimo pozemky i mimo pozemky určené k plnění funkce lesa, pokud podle jejího názoru představují ohrožení dráhy, a to i na pozemcích jiných vlastníků.

[11] Žalobce uvádí, že je absurdní, aby vybudování dráhy, které bylo samo o sobě zásahem do majetkových práv vlastníka lesa a vedlo také ke zvýšení nákladů hospodaření v lese rozdělením lesa jako jednotného funkčního celku, mělo za následek také vznik povinnosti žalobce zajistit na vlastní náklady a bez nároku na jakékoli protiplnění ze strany státu nebo vlastníka dráhy, která pro jejího vlastníka a provozovatele představuje zdroj příjmu, veškeré zdroje nebezpečí pro dráhu, byť jen pouze hypotetické.

[12] Žalobce považuje závěr žalovaného, že ustanovení § 10 odst. 1 zákona o drahách představuje pouze jakési doplnění ustanovení § 2900 občanského zákoníku zakotvující ve prospěch vlastníka a provozovatele dráhy možnost zrychleného prosazení občanskoprávních nároků mimosoudní cestou, pro případ, že vlastník pozemku sousedící s dráhou opomene splnit povinnost dle § 2900 občanského zákoníku, za zcela chybný. Pokud by ustanovení § 10 odst. 1 zákona o drahách mělo skutečně charakter pouhého doplnění občanského zákoníku pro případ, že povinnost vyplývající z § 2900 občanského zákoníku není ze strany vlastníka nemovitosti sousedící s dráhou plněna dobrovolně a dostatečně rychle a § 10 odst. 1 zákona o drahách existuje v právním řádu pouze díky poznatku zákonodárce o neefektivnosti postupu podle § 2903 odst. 2 občanského zákoníku, z důvodu nikoliv promptního rozhodování soudu, byl by dle žalobce § 10 odst. 1 zákona o drahách součástí soukromého práva a rozhodnutí Drážního řádu, jakož i rozhodnutí žalovaného jako odvolacího orgánu vydané dle předmětného ustanovení zákona o drahách by bylo nutno považovat za rozhodnutí správního orgánu v soukromoprávní věci; soudní přezkum takových rozhodnutí by pak v takovém případě probíhal podle žalobce dle části páté občanského soudního řádu.

[13] Dle žalobce povinnost vlastníka lesa aktivně odstraňovat zdroje ohrožení v ustanovení § 10 zákona o drahách stanovena pouze pro případy, kdy ohrožení dráhy pádem stromů nebo jejich částí vznikne z jeho jednání, kterým je typicky např. provádění těžby dříví či jiná ohrožující aktivita vykonávaná při hospodaření v lesích v blízkosti dráhy. V žádném případě však z dikce předmětného ustanovení nelze dovodit povinnost vlastníka lesa odstraňovat stromy i jejich části, které představují ohrožení dráhy v důsledku existence hypotetické možnosti jejich pádu na drážní pozemek, ačkoliv jde jinak o stromy zdravé a vitální, jejichž těžba není vynučená žádným ustanovením lesního zákona. Pády stromů v posuzovaném případě jsou podle názoru žalobce vyvolány působením přírodních vlivů, jak je má na mysli § 10 odst. 1 zákona o drahách, a vlastník pozemku je povinen jejich odstranění pouze strpět, nikoliv jejich odstranění sám ale zajistit. Důsledek preventivní povinnosti dle § 2900 občanského zákoníku je dle žalobce natolik široký, že vlastně znamená, že je žalobce povinen vykácet v okolí dráhy pruh v šíři odpovídající výšce okolní lesních porostů a udržovat na něm holinu. Stav požadovaný Drážním úřadem by měl zcela jednoznačně charakter omezení využívání všech dotčených pozemků pro plnění funkce lesa ve smyslu § 15 lesního zákona a podléhal by předchozímu kladnému rozhodnutí orgánu státní správy lesů, neboť by nebyla plněna v obvyklém rozsahu produkční funkce lesa a došlo by k zásahu do vlastnického práva vlastníka lesa.

[14] Žalobce dále poukazuje na to, že les jako významný krajinný prvek ex lege předmět ochrany výše uvedeným zákonem. Žalobce má závěry žalovaného týkající se vzájemného vztahu zákona o ochraně přírody a zákona o drahách a funkce Drážního úřadu oprávněného posoudit přijatelnost opatření uloženého dle § 10 odst. 1 zákona o drahách z hlediska zájmů chráněných zákonem o ochraně přírody, za nepřijatelné. Ze skutečnosti, že se na dotčených pozemcích nachází významný krajinný prvek les, jakož i ze skutečnosti, že předmětem řízení byla uložena povinnost vykácet stromy tento významný krajinný prvek spoluvytvářející, samo o sobě vyplývá, že v předcházejícím správním řízení mohly být zájmy ochrany přírody chráněné zákonem o ochraně přírody dotčeny. Žádný z platných právních předpisů nesvěřuje pravomoc provádět hodnocení, zda zásahy do významného krajinného prvku vyvolané realizací opatření k ochraně dráhy podle § 10 zákona o drahách, jsou či nejsou v souladu se zájmy chráněnými zákonem o ochraně přírody Drážnímu úřadu či žalovanému. K provedení takového hodnocení jsou oprávněny výlučně orgány ochrany přírody, které tak činí formou dohody dle § 65 zákona o ochraně přírody.

[15] Zúčastněná osoba považuje napadené rozhodnutí za správné a uvádí, že vykácené dřeviny zasahují do volného a schůdného manipulačního prostoru a nejeví se jako zdraví jedinci. Zúčastněná osoba má za to, že vykácené stromy představovaly přímé ohrožení v důsledku hrozícího pádu stromů nebo odlomením jejich částí do dráhy. Neexistuje přímá korelace mezi stavem dotčených stromů a mimořádnou událostí spojenou s pádem stromů do trati. Zúčastněná osoba eviduje řadu případů, kdy došlo k pádu zdravého stromu, který ještě nedosáhl mýtního věku, do trati, což je i důvod proč je odstraňování tohoto typu nebezpečí regulováno drážním zákonem, který obsahuje k tomu nezbytné mechanismy. Tak tomu zjevně bylo i v případě posuzovaném Drážním úřadem. Zúčastněná osoba se zcela ztotožňuje se závěry žalovaného ohledně speciality zákona o drahách ve vztahu k lesnímu zákonu, který uvedl, že z hlediska zájmu chráněného zákonem o drahách není mezi dráhou nacházející v sousedství lesních pozemků a dráhou sousedící s jinými než lesními pozemky rozdíl.

[16] Zúčastněná osoba odmítá, že by mělo na její straně dojít k zvýšení zisku, neboť náklady na provoz trati v daném úseku v roce 2015 mnohanásobně převyšují zisk z provozu trati. Spíš lze hovořit o přínosu, které se projeví ve sféře obyvatel regionu, potažmo žalobce, neboť většina provozu na trati v úseku je představována osobní přepravou cestujících.

[17] Nebezpečí na dráze nevzniklo přírodními vlivy, nýbrž z nedbalosti žalobce, resp. jeho opomenutí, když náležitě nepečoval o stromy tak, aby se nestaly ohrožením pro dráhu, vědom si toho, že stromy se nacházejí v ochranném pásmu dráhy. Zúčastněná osoba má současně za to, že žalobce špatně rozumí obsahu svých povinností, vzhledem k tomu, že žádný předpis

neukládá žalobci povinnost vykácet kolem dráhy v pruhu veškeré stromy, nýbrž žalobce má pouze odstraňovat stromy pro dráhu nebezpečné. Vykácení tří stromů v ochranném pásmu dráhy nelze považovat za poškozování významného krajinného prvku, nýbrž tři stromy lze stěží považovat za les. Nebezpečí související s výskytem pádem vzrostlých stromů v ochranném pásmu dráhy nelze podmiňovat rozhodnutím orgánu ochrany přírody, neboť mimořádné události tohoto typu nastávají neočekávaně a nahodile. Z toho důvodu bylo také nutné odejmout odkladný účinek rozhodnutí Drážního úřadu.

[18] Žalovaný uvádí, že pokud jde o žalobcem namítanou nepřezkoumatelnost z důvodu nesrozumitelnosti napadaného rozhodnutí, že v příslušné části rozhodnutí se hovoří o právních závěrech ve vztahu ke skutkovému stavu projednávané věci. Vzhledem ke skutkové podobnosti obou předmětů řízení, nemohl žalobce rozhodnout odlišně, když by právě odlišným právním názorem vysloveným v napadaném rozhodnutí po takovém konstatování skutkové podobnosti napadené rozhodnutí učinil vnitřně rozporným a tudíž ve smyslu § 77 odst. 2 správního řádu nicotným.

[19] Žalovaný znova opakuje své stanovisko, že postup Drážního úřadu vedl k co nejrychlejšímu odstranění protiprávního stavu nastoleného deliktním omisivním jednáním žalobce, který nechal na svém pozemku vyrůst stromy, které představují ohrožení pro dráhu. Žalobce nemůže po právu tvrdit, že růst stromů je přírodním vlivem ve smyslu § 10 zákona o drahách, tedy že takovéto ohrožení má na své náklady odstranit osoba odlišná od vlastníka lesa, když žalovaný v souladu s nálezem Ústavního soudu č. 144/2002 Sb. dovodil, že odpovědnost vlastníka pozemku sousedícího s dráhou za vznik nebezpečí pro ni podle § 10 zákona o drahách je založena jak na konání, tedy zavinění ve formě úmyslu, tak opomenutí, tedy zavinění, tentokrát ve formě nedbalosti.

[20] Žalovaný konstatuje, že v posuzovaném případě nejde o soukromoprávní odpovědnost žalobce za škodu, která navíc ani nenastala, nýbrž o jeho odpovědnost za vznik ohrožení pro dráhu dle § 10 odst. 1 zákona o drahách, která se řídí veřejnoprávním předpisem. Z toho důvodu proto dle žalovaného není žalobcem užívaná judikatura týkající se soukromoprávní odpovědnosti uplatnitelná a žalobce je povinen potenciální zdroje ohrožení preventivně odstranit. Napadené rozhodnutí, resp. § 10 zákona o drahách neupravuje odpovědnost za škodu, ale postup jak jejímu vzniku předejít.

[21] Žalovaný konstatuje, že § 22 lesního zákona se v daném případě neuplatní a § 10 zákona o drahách má aplikační přednost. Smyslem § 22 lesního zákona je především ochrana majetku osoby povinné škodě předejít, zatímco v případě § 10 zákona o drahách jde dle žalovaného nikoliv jen o ochranu práv osoby povinné škodě předejít, ale zejména o ochranu práv třetích osob na dráze, zejména jejich života a zdraví, proto zde lze dovodit vztah speciality. Žalovaný trvá na závěru, že mezi lesním zákonem a zákonem o drahách je vztah obecného a speciálního právního předpisu. Nadto ustanovení § 10 zákona o drahách vložený do zákona o drahách jeho novelou č. 175/2002 Sb., je mladší než text § 22 lesního zákona, pokud by zákonodárce mnil lesní zákon při postupu dle § 10 zákona o drahách zohlednit způsobem předpokládaným žalobou, zohlednil by jej v § 10 zákona o drahách, což se nestalo, čímž dal zákonodárce najevo, že § 22 lesního zákona se v záležitostech lesních pozemků neuplatní. Pro vztahy upravené § 10 zákona o drahách tak zákonodárce úpravu § 22 lesního zákona derogoval (dle zásady *lex posterior derogat priori*).

[22] Žalovaný vyvrací tezi žalobce, že by o zabezpečovacích opatřeních rozhodoval dle § 22 lesního zákona orgán ochrany lesů a nikoliv Drážní úřad. Žalovaný k tomu dodává, že v takovém případě by o ohrožení dráhy v sousedství lesních pozemků rozhodoval v obou stupních orgán ochrany lesa a náklady na jeho odstranění by nesl provozovatel dráhy. O odstranění ohrožení dráhy v sousedství jiných než lesních pozemků by pak podle § 10 odst. 1 zákona o drahách rozhodoval Drážní úřad a v návaznosti žalovaný a náklady na odstranění

nebezpečí by hradili vlastníci těchto sousedních pozemků, čímž by došlo k nedůvodné diskriminaci vlastníků jiných než lesních pozemků.

[23] Žalovaný uvádí, že napadané rozhodnutí nespočívá především na občanskoprávní argumentaci, nýbrž je v něm především interpretováno ustanovení § 10 odst. 1 zákona o dráhách, a to v kontextu nálezu Ústavního soudu č. 144/2002 Sb., kterým Ústavní soud zrušil původní znění § 10 zákona o dráhách, přičemž účelem aktuálně účinného textu výše uvedeného ustanovení bylo tento nálezu Ústavního soudu reflektovat.

[24] Žalovaný uvádí, že Drážní úřad při postupu dle § 10 odst. 1 zákona o dráhách nezkoumá, zda jsou splněny podmínky zákona o ochraně přírody a ani tak činit nemusí. Pokud Drážní úřad dospěje k závěru, že strom představuje nebezpečí pro dráhu v souladu s rozsudkem Nejvyššího soudu, sp. zn. 25 Cdo 2358/2013, otázkou splnění podmínek zákona o ochraně přírody se nezabývá, jelikož by to bylo procesně neekonomické a účastníky v rozporu s § 6 odst. 2 správního řádu neúměrně zatěžoval. Žalovaný uvádí, že pokud by orgán ochrany přírody zaujal k vykácení stromů podél dráhy negativní stanovisko a přitom by došlo pádem stromů ke vzniku škody na dráze, žalobce by se takto mohl vyvinut z odpovědnosti za škodu způsobenou pádem stromů. Dopravce by však pozůstalým usmrcených cestujících nebo zraněným cestujícím musel vyplatit zálohu dle čl. 13 nařízení EP a Rady 1371/2007 o právech a povinnostech cestujících v železniční přepravě, aniž by měl dle výše uvedeného nařízení nárok na regres vůči provozovateli dráhy či vlastníkovu oněch stromů. Dotčení cestující by dle čl. 26 odst. 2 písm. a) resp. c) přílohy I výše uvedeného nařízení neměli právo na odškodnění převyšující zálohu dle čl. 13 tohoto nařízení. Cestující by se tak nemohli domáhat náhrady škody způsobené nesprávným úředním postupem orgánu ochrany přírody, jelikož ten by v souladu s lesním zákonem chránil zdravý lesní porost a účelné obhospodařování pozemků plnicích funkci lesa. Dle žalovaného má tedy ochrana života a zdraví osob na dráze přednost před ochranou přírody ve smyslu zákona o ochraně přírody a proto se Drážní úřad poté, co dospěje k závěru, že strom představuje nebezpečí pro dráhu, nemusí zabývat otázkou splnění podmínek definovaných zákonem o ochraně přírody, jelikož by to bylo procesně neekonomické.

[25] Žalovaný dále argumentuje, že § 65 zákona ochrany přírody odkazuje výslovně v poznámce pod čarou na zákony odlišné než je zákon o dráhách, které neupravují absolutní odpovědnost za škodu. Navíc § 65 zákona o ochraně přírody je možné aplikovat, jak je ostatně uvedeno v citovaném ustanovení *in fine*, *pouze v případě, že jiný postup není předepsán. V daném případě však se toto ustanovení neuplatní, neboť jiný postup je předepsán, a to v § 10 zákona o dráhách.*

[26] Žalovaný s odkazem na rozsudek Nejvyššího soudu sp. zn. 25 Cdo 2358/2013, uvádí, že nelze s jistotou prohlásit o žádném, tj. ani zdravém, stromu, splňujícím podmínku kritické výšky a dopadové vzdálenosti od dráhy, že pro ni, resp. pro osoby na ní nepředstavuje nebezpečí. Vlastník zdravého stromu není schopen jeho pád předpokládat, a tudíž ani ovlivnit, resp. mu zabránit jinak, než jeho odstraněním. Za takových okolností představuje každý ze stromů splňující podmínku kritické výšky a dopadové vzdálenosti od dráhy nebezpečí ve smyslu § 10 odst. 1 zákona o dráhách.

[27] Vyjádření žalovaného je pak obsahově obdobné, jako důvody jak v napadeném, tak prvostupňovém správním rozhodnutím, přičemž vzhledem k tomu, že je žalobou napadeno právní hodnocení zjištěného skutkového stavu, není nutné detailně v konstatační části odůvodnění rozsudku rozvádět obsah správního spisu (konkrétní skutečnosti ze správního spisu soud uvádí při hodnocení žaloby).

[28] Podle § 10 odst. 1 zákona o dráhách jsou vlastníci nemovité věci v sousedství dráhy povinni strpět, aby na jejich pozemcích byla provedena nezbytná opatření k zabránění sesuvů půdy, padání kamenů, lavin a stromů nebo jejich částí, vznikne-li toto nebezpečí výstavbou nebo provozem dráhy nebo přírodními vlivy; vznikne-li toto nebezpečí z jednání těchto vlastníků, jsou

povinni učinit nezbytná opatření na svůj náklad. O rozsahu a způsobu provedení nezbytných opatření a o tom, kdo je provede, rozhodne drážní správní úřad.

[29] Z uvedeného ustanovení vyplývá, že pokud dráhu ohrožují nebezpečí vyčtené v citovaném ustanovení, jsou vlastníci nemovitostí sousedících s dráhou povinni strpět provedení opatření, která mají těmto jevům zabránit, a to v případě, že toto nebezpečí vzniklo výstavbou dráhy, jejím provozem nebo přírodními vlivy. Pokud však toto nebezpečí vzniklo jednáním vlastníků pozemku, jsou povinni učinit nezbytná opatření na svůj náklad. Jak již uvedl Městský soud v Praze v rozsudku ze dne 30. 8. 2018, č. j. 11 A 25/2017-65, na které soud i v této věci odkazuje a s jeho názory souhlasí, předmětné ustanovení nerozlišuje, zda bylo jednání vlastníků zaviněné, případně v jaké formě, pouze vyžaduje, aby se na vzniku nebezpečí vlastníci pozemků aktivně podíleli. Nelze mít ale bez dalšího za to, že pasivita vlastníků, způsobená např. opomenutím, pozemků nezakládá povinnost k odstranění nebezpečí na jejich náklady. I když tedy zákon hovoří o jednání vlastníků pozemků, je nutné přihlídnout k povinnosti prevence uložené v rámci soukromého práva § 2900 občanského zákoníku. Pokud tedy vlastník pozemku tuto prevenční povinnost nesplní, je jeho opominutí postaveno na roveň aktivnímu jednání a vlastník pozemku bude i zde povinen odstranit nebezpečí na své náklady. Prevenční povinnost platí i tehdy, pokud došlo ke vzniku nebezpečí bez přispění vlastníků pozemků přírodními vlivy - zde by měli vlastníci pozemku dostát své prevenční povinnosti minimálně tím, že informují příslušný drážní správní úřad a provozovatele dráhy, případně podniknou jiná opatření.

[30] Obdobnou úpravu jako § 10 odst. 1 zákona o dráhách obsahuje také lesní zákon v § 22, který určuje, že vlastníci nemovitostí nebo investoři staveb a zařízení jsou povinni provést na svůj náklad nezbytně nutná opatření, kterými jsou nebo budou jejich pozemky, stavby a zařízení zabezpečeny před škodami způsobenými zejména sesuvem půdy, padáním kamenů, pádem stromů nebo jejich částí, přesahem větví a kořenů, zastíněním a lavinami z pozemků určených k plnění funkcí lesa; tato opatření jsou oprávněni provést i na pozemcích určených k plnění funkcí lesa. Rozsah a způsob zabezpečovacích opatření stanoví orgán státní správy lesů, pokud není podle zvláštních předpisů příslušný jiný orgán státní správy. Vlastník pozemků určených k plnění funkcí lesa je povinen provedení opatření strpět.

[31] Podle § 2900 občanského zákoníku platí, že vyžadují-li to okolnosti případu nebo zvyklosti soukromého života, je každý povinen počínat si při svém konání tak, aby nedošlo k nedůvodné újmě na svobodě, životě, zdraví nebo na vlastnictví jiného.

[32] Jedná se o obecnou prevenční povinnost, která byla kodifikována na základě myšlenky, že hlavním účelem zákonných ustanovení je povinnosti vypořádat škodu v případě vzniku škody, tj. umožnit posouzení, zda škodu vzniklou v něčí majetkové sféře nese poškozený, anebo má-li mu ji někdo nahradit, a tím současně vytvořit podněty k tomu, aby se vzniku škod předcházelo. Z § 2900 občanského zákoníku lze dovodit existenci protiprávního činu, i když žádný jiný právní předpis konkrétní povinnost k určitému chování nestanoví (viz rozhodnutí Nejvyššího soudu, sp. zn. 25 Cdo 1427/2001). Komentářová literatura k ustanovení § 2900 občanského zákoníku dále uvádí, že tradičně je takto dovozována protiprávnost při porušení povinností stanovených v předpisech, které sice nemají povahu právní, pro adresáta však zakotvují srozumitelnou povinnost počínat si určitým dovoleným způsobem, který má vést k minimalizaci možného vzniku újmy. Jak vyplývá z důvodové zprávy k občanskému zákoníku, toto ustanovení vychází z pojetí, že kdo v soukromém styku koná, má konat tak, aby z toho nevznikla bezdůvodná újma jinému. Slovem bezdůvodná je pak vyjádřena skutečnost, že výkon oprávnění jedné osoby sice může vyvolat újmu u osoby druhé, že však tyto případy nemohou vést k závěru o povinnosti jednajícího nahradit škodu; výslovné zdůraznění se nejvíce jako nadbytečné vzhledem k tomu, jaký je současný stav a k jakým výkladovým důsledkům současná úprava často vede. Zejména musí být váženo, co se konkrétně v jednotlivém případě od rozumné osoby podle zvyklostí soukromého života očekává, jaká míra předvídatelného nebezpečí pro jiné se pojí s určitým chováním, jaký je

význam zájmu, který sleduje konající osoba, a zájmu další osoby a jaký je mezi těmito záměry hodnotový poměr, zda je mezi dotčenými osobami nějaký vztah, do jaké míry jsou preventivní opatření pro konajícího dosažitelná nebo nákladná atd. Mezi porušením prevenční povinnosti a vznikem újmy musí existovat příčinná souvislost. Vezmeme-li v úvahu subsidiaritu prevenční povinnosti (ve smyslu přednosti v zákoně konkrétně stanovených povinností), platí následující: vyplývá-li ze zákona konkrétní povinnost, dává tím zákonodárce najevo, že když se bude subjekt chovat v souladu s touto povinností, nemůže být postižen (princip předvídatelnosti práva). Doktrína prevenční povinnosti chápe jako povinnost k takovému jednání, které nepůsobí škodu a pokud již taková škoda hrozí nebo existuje, pak k jednání, které škodu nezvětšuje. Jde tedy o aplikaci tradiční zásady *neminem laedere* v nejširším možném měřítku, neboť škodou ve smyslu prevenční povinnosti nebude jen škoda přímo způsobená povinným, ale též škoda následná.

[33] V případě § 2900 občanského zákoníku jde o obecnou prevenční povinnost, kterou má povinnost zachovávat každý, bez ohledu na to, zda tato povinnost vyplývá pro něj ze smlouvy nebo z obecné právní povinnosti. V případě, že předpoklad existence protiprávního úkonu a vzniku škody bude naplněn, mezi takovým jednáním a vznikem škody (v podobě vynaložených nákladů) bude příčinná souvislost, a pokud škůdce neprokáže, že škodu nezavinil, bude mu dána i odpovědnost za škodu ve smyslu § 2910. Z recentní judikatury Nejvyššího soudu vyplývá, že prevence spočívá ve stanovení určitého systému prevenčních právních povinností, jakož i nepříznivých právních následků (sankcí) spjatých s jejich ohrožením či porušením. Jinými slovy, každý je povinen zachovávat vždy takový stupeň bedlivosti (pozornosti), který lze po něm vzhledem ke konkrétní časové a místní situaci rozumně požadovat a který - objektivně posuzováno - je způsobilý zabránit či alespoň co nejvíce omezit riziko vzniku škod na životě, zdraví či majetku (srov. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 29.11.2018, č.j. 25 Cdo 3156/2017-209).

[34] Zákon o ochraně přírody v § 3 odst. 1 písm. a) stanovuje, že významným krajinným prvkem je ekologicky, geomorfologicky nebo esteticky hodnotná část krajiny utváří její typický vzhled nebo přispívá k udržení její stability. Významnými krajinnými prvky jsou mj. lesy, rašeliníště, vodní toky, rybníky, jezera, údolní nivy, aj. Dle § 65 zákona o ochraně přírody orgán státní správy vydávající rozhodnutí podle zvláštních předpisů (tj. mimo jiné také Drážní úřad) jimiž mohou být dotčeny zájmy chráněné tímto zákonem, tak činí jen po dohodě s orgánem ochrany přírody, není-li v zákoně předepsán jiný postup.

[35] Městský soud v Praze se v první řadě zabýval argumentací žalobce k námitce nepřezkoumatelnosti napadeného rozhodnutí, jestliže žalovaný v úvodu odůvodnění napadeného rozhodnutí uvedl, že odkazuje na argumentaci Drážního úřadu v rozhodnutí Ministerstva dopravy ze dne 2. 10. 2014, č.j. 84/2014-130-SPR/2. V odůvodnění je přímo uvedeno, že: „*Jelikož statutární město Olomouc coby účastníka řízení předcházejícího vydání rozhodnutí č.j. 84/2014-130-SPR/2 rovněž zastupoval JUDr. Ing. Martin Flora, Dr., tedy stejný zástupce jako v případě obce Chlum v předmětném řízení, nemůže nebyť jemu, resp. jím zastupované obci Chlum toto rozhodnutí, a tedy právní názor zdejšího odvolacího správního orgánu znám, pročesť na něj lze bez dalšího odkázat, a to tím spíše, že zúčastněná osoba jako účastníku řízení, které vydání rozhodnutí č.j. 84/2014-130-SPR/2 předcházelo, je v něm uvedená argumentace rovněž známá*“.

[36] Pokud jde o namítanou nesrozumitelnost napadeného rozhodnutí tím, že v odůvodnění rozhodnutí žalovaného je odkazováno na rozhodnutí, které má výrok formulovaný kontradiktorně s tím, jak je výrok formulován v napadeném rozhodnutí, soud musí konstatovat, že takový odkaz nezakládá nepřezkoumatelnost rozhodnutí, pokud žalovaný řádně odůvodnil své rozhodnutí nad rámec odkazovaného rozhodnutí, jak tomu bylo v daném případě. Je tak patrné, že žalovaný odkazoval na právní hodnocení určitého skutkového stavu, nikoliv na táz skutková zjištění, z nichž vycházel v tomto rozhodnutí. Pokud tak poukázal na své dřívější rozhodnutí, nejedná se o žádnou nepřezkoumatelnost či nesrozumitelnost rozhodnutí, ale poukaz na předchozí rozhodovací činnost. Je pochopitelné, že každý případ je skutkově jiný, a pokud se tedy skutkové okolnosti obou případů neshodovaly, muselo být o nich rozhodnuto výrokem

odlišně, to však ještě bez dalšího neznamena, že by právní posouzení nemuselo být totožné. Proto soud takto formulovaný žalobní bod nepovažuje za důvodný, když tyto okolnosti nereflktuje.

[37] K námitce nesprávného právního posouzení věci a nesprávné interpretace aplikované právní normy soud uvádí, že primárním předpokladem pro možnost postupu podle § 10 zákona o dráhách je existence nebezpečí pro dráhu, v daném případě spočívající v tom, že na pozemku rostou stromy, které mohou do dráhy spadnout a jejichž odstranění, které jednoznačně představuje zásah do výkonu vlastnických práv žalobce.

[38] Při posouzení možnosti postupu podle ust. § 10 odst. 1 zákona o dráhách soud v této věci vychází z právního názoru zdejšího soudu, který uvedl v rozsudku ze dne 30. 8. 2018, čj. 11 A 25/2017-65 (správní judikatura je dostupná na www.nssoud.cz). Je pravda, že proti tomuto rozsudku byla podána kasační stížnost vedená u Nejvyššího správního soudu pod sp. zn. 3 As 159/2018, o níž nebylo doposud rozhodnuto, nicméně se jedná o pravomocné rozhodnutí zdejšího soudu, a proto z něho soud při posouzení této věci vychází (stejně jako jiný senát zdejšího soudu ve věci sp. zn. 9 A 51/2017, kde byl rozsudek rovněž napaden kasační stížností). Skutkové okolnosti projednávané ve věci zdejšího soudu pod sp. zn. 11 A 25/2017 byly obdobné jako ve věci této („1. Žalobce se podanou žalobou domáhal zrušení rozhodnutí žalovaného ze dne 23. 11. 2016, čj. 49/2016-130/SPR/3, jímž bylo zamítnuto odvolání žalobce proti rozhodnutí Drážního úřadu (dále také jako „úřad“) ze dne 12. května 2016, čj. DUCR-29475/16/Ho (dále také jako „prvostupňové rozhodnutí“), jebož výrokem byla žalobci podle § 10 odst. 1 zákona č. 266/1994 Sb., o dráhách (dále také jako „zákon o dráhách“), uložena povinnost provést nezbytná opatření k odstranění vzniklého zdroje ohrožení dráhy, a to odstranit všechny stromy rostoucí na pozemku p.p.č. 1325/1, k. ú. 705250 Nová Role, obec 555398 Nová Role, okres Karlovy Vary, které svojí výškou a dopadovou vzdáleností mohou ohrozit provoz na regionální dráze Karlovy Vary dolní nádraží – Potůčky, a to v mezistaničním úseku Nová Role – Nejde, v žel. km 13,100 – 14,100, vlevo i vpravo podél trati, přičemž odstranění stromů bude provedeno za součinnosti provozovatele dotčené železniční dráhy, tj. Správy železniční dopravní cesty, s.o., oblastního ředitelství Ústí nad Labem, se sídlem Železničářská 1386/31, 400 03 Ústí nad Labem (dále také jako „SŽDC“). Veškeré kroky při odstraňování ohrožení dráhy pak byl žalobce povinen projednat s výše uvedeným provozovatelem dráhy.“).

[39] Podle právního názoru vysloveného v tomto rozsudku: „19. Primárním předpokladem pro možnost postupu dle § 10 zákona o dráhách je existence nebezpečí pro dráhu, v daném případě spočívající v tom, že na pozemku rostou stromy, které mohou do dráhy spadnout a jejichž odstranění, které jednoznačně představuje zásah do výkonu vlastnických práv žalobce, je opatřením, které splňuje požadavek nezbytného rozsahu dle § 2 odst. 3 správního řádu. V projednávaném případě byla prvotním impulsem pro vydání rozhodnutí, že stromy musí být odstraněny, nehoda spočívající v najetí vlaku na překážku na dopravní cestě dráhy, a to na vyvrácený strom. Následným šetřením SŽDC bylo zjištěno, že se na pozemku žalobce v okolí železnice „nachází stromy (souvislý lesní porost), které jsou svým vzrůstem a dopadovou vzdáleností zdrojem ohrožení dráhy“ (viz čl. 1 správního spisu). Součástí spisového materiálu je dále mapa a fotodokumentace předmětného úseku, nicméně ze spisu nikterak nevyplývá, že by lesní porost byl podroben dalšímu zkoumání, zda jsou stromy ve špatném stavu, či co bylo příčinou pádu dubu do dráhy vlaku. Nabízí se například místní šetření dendrologa, či zadání vypracování znaleckého posudku znalci odpovídající odbornosti. V projednávaném případě však nebyly stromy nijak zkoumány, pouze bylo konstatováno, že jejich prostá existence představuje pro dráhu nebezpečí. Soud si v žádném případě nepřivlastňuje odborné dendrologické znalosti, avšak s ohledem na uvedené dospěl k názoru, že byla porušena zásada materiální pravdy vyjádřená v § 3 s. ř., jelikož nebyl zjištěn stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti. 20. V dalším postupu správního orgánu spočívající v nařízení odstranění všech stromů, které by vzhledem ke své výšce a vzdálenosti od trati mohly do dráhy železnice spadnout, pak spatřuje soud rovněž porušení § 2 odst. 3 s. ř., neboť správní orgán nezkoumal stav stromů a tedy ani nemohl předložit přesvědčivou argumentaci směřující k závěru, že musí dojít k vykácení všech těchto stromů. Opačný závěr by nutně vedl k absurdnímu důsledku, že musí být vykáceny všechny stromy v okolí všech železnic v České republice, kde někdy došlo k pádu stromu do kolejiště. V tomto ohledu tedy sbladal soud žalobu jako důvodnou, neboť správní orgán pochybil ve shromáždění důkazů a jejich následném vyhodnocení v takové míře, že zjištěný skutkový stav nemůže být podkladem pro rozhodnutí. Argumentoval-li žalovaný v rozhodnutí judikaturním závěrem, že nebezpečný může být i zdravý strom, pak je soud toho názoru, že

nelze paušálně na základě tohoto závěru dovozovat bez dalšího, že všechny zdravé stromy jsou nebezpečné. K takovému zjištění je nutné zjišťovat další okolnosti, z nichž se nebezpečí podává (morfologie terénu, stav podloží apod.); takové skutečnosti v řízení zjištěny nebyly. 21. Dále se soud zabýval otázkou, zda by v případě, kdy by připustil, že prostá existence stromů v okolí železnice znamená nebezpečí pro životy a zdraví osob přepravujících se po dráze, bylo takové nebezpečí zapříčiněno jednáním žalobce, a ten by tak byl povinen učinit nezbytná opatření na svůj náklad. Zákon o dráhách v § 10 blíže nespécifikuje, zda má být jednání vlastníků zavinené, případně zda se má jednat o zavinení ve formě úmyslu či nedbalosti. V kontextu § 2900 a násl. občanského zákoníku může být navíc povinnost odstranění nebezpečí na náklady žalobce založeno i pasivitou, tedy prostým opomenutím žalobce jednat dle prevenční povinnosti. Z dokumentu „zápis ze společné pochůzky zástupců Lesy ČR a SŽDC“ vyplývá, že dne 25. 11. 2013 se uskutečnila společná obhlídka předmětné části dráhy, jejímž ... 23. Soud s ohledem na veškeré shora uvedené závěry dospěl k závěru, že skutkový stav, který vzal správní orgán za základ napadeného rozhodnutí, vyžaduje zásadní doplnění, a proto postupoval dle § 76 odst. 1 písm. b) s. ř. s. a napadené rozhodnutí bez nařízení jednání zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení. V dalším řízení se správní orgány, nezvolí-li jiné procesní řešení zahájeného správního řízení, doplní skutkový stav, jak je uvedeno výše, až poté bude možné posoudit, zda je ve vztahu k žalobci možné postupovat podle § 10 zákona o dráhách.“

[40] V projednávaném případě byl prvotním impulsem pro vydání rozhodnutí Drážního úřadu dle § 10 odst. 1 zákona o dráhách, že určené stromy musí být odstraněny, podnět zúčastněné osoby ze dne 3. 6. 2015, který byl podán s ohledem na skutečnost, dne 14. 2. 2015 došlo k pádu vzrostlého stromu na železniční trať v úseku Bělčice – Blatná. Z obsahu předloženého spisového materiálu se podává, že následným šetřením zúčastněné osoby, které se účastnil i zástupce žalobce „byly pouze v minimální míře vytypovány vzrostlé dřeviny, které ohrožují železniční dopravu v tomto úseku“ (citováno soudem z Oznámení ohrožení dráhy dle § 10 zákona č. 266/1994 Sb. ze dne 3. 6. 2015 o zahájení řízení ve věci odstranění zdroje ohrožení dráhy). Na základě této události, zúčastněná osoba vyzvala žalobce jako vlastníka pozemku k zjednání nápravy a odstranění suchých, poškozených či jinak nebezpečných stromů, které dle tvrzení zúčastněné osoby ohrožují bezpečný železniční provoz. Součástí spisového materiálu je výzva zúčastněné osoby k odstranění stromů v ochranném pásmu dráhy ze dne 23. 2. 2015, zápis z jednání ze dne 13. 3. 2015, fotodokumentace, výpisy z katastru nemovitostí týkající se předmětných pozemků ve vlastnictví žalobce, odpověď žalobce na výzvu k odstranění stromů ze dne 17. 3. 2015, oznámení o výkonu státního dozoru ve věcech drah ze dne 7.8.2015, protokol ze státního dozoru ve věcech drah ze dne 20. 8. 2015. Z obsahu spisu však nikterak nevyplývá, že by lesní porost byl podroben dalšímu zkoumání, tj. zda jsou stromy ve špatném stavu, či co bylo příčinou pádu stromu na dráhu dne 14. 2. 2015.

[41] Za tohoto stavu je tak podle názoru soudu plně použitelný právní názor zdejšího soudu shora vyslovený v rozsudku sp. zn. 11 A 25/2017, a soud tak na něj odkazuje, aniž by bylo účelné jej znovu opakovat. Soud pak rovněž odkazuje na další vydaný rozsudek zdejšího soudu sp. zn. 9 A 51/2017, který rovněž z tohoto rozsudku vychází.

[42] Pokud jde o námitku žalobce, že Drážní úřad a žalovaný nezohlednil stanovisko orgánu ochrany přírody, soud uvádí, že obecně vztahem mezi zákonem o dráhách a zákonem o ochraně přírody se již zabýval Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 5. 11. 2015, č.j. 7 As 162/2015 – 59, ve kterém uvádí, že v případě, kdy dřeviny představují zdroj ohrožení života, zdraví nebo majetku, lze tyto zdroje nebezpečí odstranit v souladu s § 8 odst. 4 zákona o ochraně přírody i bez předchozího povolení orgánu ochrany přírody. Jedná se však o výjimku, kdy právě s ohledem na havarijní stav dřevin musí být situace řešena v co nejkratší době, takže kácení lze provést, aniž by mu předcházelo správní řízení podle zákona o ochraně přírody. Nejvyšší správní soud v citovaném rozhodnutí pak s ohledem na výše uvedené zdůrazňuje, že ke kolizi mezi právní úpravou zákona o dráhách a zákona o ochraně nedochází, neboť i v případě, kdy je ohrožen bezpečný provoz dráhy, lze postupovat podle zákona o ochraně přírody.

[43] Z výše uvedeného je zřejmé, že pravomocí k ochraně dřevin „na drahách“ i mimo ně je nadán orgán ochrany přírody, který je mimo jiné i za tímto účelem zřízen, a který je

mj. v souladu s § 8 zákona o ochraně přírody oprávněn rozhodnout o kácení dřevin podél dráhy i v jejím ochranném pásmu, pokud se nachází na území chráněné zákonem o ochraně přírody. Zákon o ochraně přírody ani zákon o drahách na žádném místě nestanovuje, že by v případě kácení dřevin „na dráze“ byl oprávněn rozhodovat pouze Drážní úřad, taková kompetence Drážního úřadu ze zákona nevyplývá.

[44] Z § 65 zákona o ochraně přírody dále vyplývá, že povolení ke kácení dřevin může orgán ochrany přírody vydat pouze po dohodě s Drážním úřadem. Žalobce v této souvislosti dále namítal, že dohoda v tomto případě uzavřena nebyla, když žalobce s dotčeným orgánem státní správy vůbec nekomunikoval.

[45] Z obsahu správního spisu bylo zjištěno, že Drážní úřad i žalovaný v dané věci rozhodovaly na základě oznámení zúčastněné osoby. Obsahem správního spisu však není dohoda či jakákoliv jiná procesní forma souhlasu (např. vyjádření) vystavená orgánem ochrany přírody. Takový postup nelze ze strany správních orgánů považovat za řádný, když správní orgán prvního stupně byl povinen postupovat podle § 65 zákona o ochraně přírody, což nenaplnil. Vzhledem ke skutečnosti, že správní orgány nedodržely zákonem stanovené podmínky pro povolení kácení dřevin, když neuzavřely dohodu s Drážním úřadem, byla námitka žalobce, dle níž je rozhodnutí správních orgánů nezákonné, shledána důvodnou.

[46] Co se týká námítky směřující do výroku rozhodnutí Drážního úřadu o vyloučení odkladného účinku odvolání, soud předně považuje za nutné uvést, že proti takovému rozhodnutí zákon neumožňuje podat řádný opravný prostředek (§ 85 odst. 4 správního řádu). Na druhou stranu z poučení, které je součástí rozhodnutí Drážního úřadu, mohl žalobce nabýt dojmu, že proti tomuto výroku lze odvolání podat, neboť o takové možnosti byl (k výroku jako celku) poučen. Soud ve věci odkladného účinku odkazuje na rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 7. 9. 2010, č.j. 7 As 26/2009-58, ze kterého vyplývá že „*způsoby výroku o vyloučení odkladného účinku odvolání je zřejmé, že jakkoli má samostatný normativní obsah (časově posouvá vykonatelnost či jiné právní účinky rozhodnutí, jehož se týká, přičemž v případě, že prvostupňové rozhodnutí v odvolacím řízení neobstojí, oproti standardní situaci, kdy by odkladný účinek vyloučen nebyl, způsobuje, že prvostupňové rozhodnutí se, byť jen dočasně, do jeho zrušení či změny druhostupňovým správním orgánem stane vykonatelným či nabude jiných právních účinků), zasahuje do práv či povinností účastníků řízení pouze ve spojení se samotným „věcným“ vyrokem prvostupňového rozhodnutí. V tomto smyslu lze výrok o vyloučení odkladného účinku odvolání považovat za akcesorický a dočasný výrok. Jeho právní účinky stojí a padají s existencí „věcného“ výroku prvostupňového rozhodnutí (jeho zrušením odvolacím orgánem zaniká i vyloučení odkladného účinku odvolání), resp. v případě, že „věcný“ výrok prvostupňového rozhodnutí v odvolacím řízení beze změny obstojí, stojí a padají s právní mocí prvostupňového rozhodnutí nastávající oznámením rozhodnutí o odvolání účastníkům (...).*“

[47] Výrok o vyloučení odkladného účinku tedy za situace, kdy je zrušeno rozhodnutí správního orgánu, jímž byl uložen, sdílí osud tohoto zrušeného rozhodnutí. Vzhledem k tomu, že soud zrušil svým výrokem i prvostupňové správní rozhodnutí, byl tím zrušen i výrok o vyloučení odkladného účinku žaloby. K odůvodnění takového výroku soud uvádí, že podmínky pro aplikaci § 85 odst. 2 písm. a) správního řádu v projednávané věci splněny nebyly, neboť i při vymezení veřejného zájmu na ochraně života a zdraví třetích osob (cestujících na dráze) jeho přijetí v první řadě bránil nedostatek skutkových zjištění, na jejichž základě mohl Drážní úřad dospět k závěru o naplnění podmínky „naléhavosti“ (soud odkazuje na obdobné vypořádání této žalobní námítky jako v rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 29. 8. 2019, č.j. 9 A 51/2017- 59).

[48] Ze všech shora uvedených důvodů soud dospěl k závěru, že skutkový stav, který vzal správní orgán za základ napadeného rozhodnutí, vyžaduje zásadní doplnění, dále zohlednění postupu s orgánem přírody a krajiny, a proto podle § 76 odst. 1 písm. b) s. ř. s. napadené rozhodnutí bez nařízení jednání zrušil, včetně zrušení prvostupňového správního rozhodnutí, které vychází z těchto neúplných podkladů neumožňujících prozatím právní posouzení, a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení.

[49] Výrok o náhradě nákladů řízení je odůvodněn § 60 odst. 1 s.ř.s. Žalobce měl ve věci plný úspěch, proto má proti žalovanému právo na náhradu důvodně vynaložených nákladů řízení o žalobě, jež v daném případě sestávají ze zaplaceného soudního poplatku ve výši 3 000 Kč, a z odměny zástupce – advokáta podle vyhlášky č. 177/1996 Sb., advokátní tarif, ve znění pozdějších předpisů, a to za dva úkony po 3 100 Kč a 2 režijní paušály po 300 Kč (převzetí věci, sepsání žaloby), spolu s daní z přidané hodnoty z odměny advokáta ve výši 1 428 Kč, neboť advokát je plátcem této daně.

[50] Soud neuložil osobě zúčastněné na řízení žádnou povinnost, proto jí nemohly náklady řízení vzniknout podle ust. § 60 odst. 5 s.ř.s.

P o u č e n í :

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou (2) týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Praha dne 19. prosince 2019

JUDr. Ladislav Hejtmánek v. r.
předseda senátu